THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

The Only Daily Jewish Newspaper In The Province of Ontario

251—253 Queen Street West Telephone Adelaide 5963-5517

Subscription Rates $6 PER YEAR, $3.50 SIX MONTHS

Single Copy — 3 cents

PUBLISHED BY

CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD.

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.

Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Toronto, Ont.

January 22nd 1913

די היינטיגע פאַרלאַמענט זיצונג

אין יעדען לאַנד איז די פּאָליטיק ענג פאַרבונדען מיט׳ן עקאָנאָמישען לעבען פון לאַנד, אין בפרט יעצט אין קאַנאַדע, ווען איין זויכטיגער פּונקט צוטיילט אַזוי שאַרף די צוויי פּאַרטייען — די פראַגע פון טאַריף. עס איז דאַריבער קיין זואַנדער ניט, וואָס דאָס גאַנצע לאַנד שענקט יעצט אַזוי פיעל אויפמערקזאַמקייט דאָס, וואָס עס קומט פאַר אין אטאַוואַ, זי פאַסירונג זעלכע זעט פיעלייכט היינט געענדיגט ווערען דורך אַן אָפּשטימונג.

די סטראַטעגישע באַאַרד פון די קאָנסערוואַטיוון זוכט אַלץ צו פאַרדרעהען אַזוי די רעגיערונג, אַז עס זאָל פיהרען צום דורכפאַל פון דער קינג רעגיערונג. און עס זאָל עפענען דעם וועג פאַר אַ מיהען רעגיערונג, און מיט דער „קאַסאַמאָס" אונטערזובונג האָבען זיי דערגרייכט מעהר זיי מיט אַלע פריערדיגע צוגען.

וואָס זשע איז יעצט דער צושטאַנד?

דער פאַרלאַמענט האָט פאַר זיך דעם אַריגינעלען באַריכט פון דער קאָמיסיע, פאַר זעלכען עס ווייזט אויס, אַז עס וועט קיינער ניט שטימען. דאַן קומט דער סטיגענס אַמענדמענט, וואָס איז יעצט דער הויפּט־שטיין פון עגע, און אויב אָנגענומען מיינען עס דאָס זיכערע פאַלען פון דער קינג רעגיערונג. און דאַן קומט דער נייער סוב־אַמענדמענט, וואָס איז אַ צוזאַמענגיסונג פון דעם סטיגענס אַמענדמענט און וואַרדסוואָרט׳ס דרכ־געפאַלענעם אַמענדמענט.

די פריי־אָנדריגע אָפּשטימונג, זעען די רעגיערונג האָט פאַרלוירן, נעמט פרעמיער קינג ניט אָן פאַר קיין דורכפאַל, ווייל דאָס זענען אַלץ געוועזען פריוואַטע פאַרשלאָגען. און קינג האָט אויך פאַר צייטונגס־לייט ערקלערט, אַז די רעגיערונג קען אָנגענומען דעם נייעם סוב־אַמענד־מענט, ווייל עס פאַרקרעפטיגט אין זיך אויך דער וואָרדסוואָרט׳ס אַריגינעלען פאָרשלאָג.

דאָס איז היינט דער צושטאַנד, און פון דעם פּלאַנטער וועט זיך היינט דער פאַרלאַמענט דאַרפען אַריינדרעהען, זעען ער וועט זיך פאַר־זאַמלען נאָכמיטאָג.

די ענדערונגען אין דער ציוניסטישער הויפּט־פאַרוואַלטונג

אין דער קאַנאַדער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע איז לעצטע זאָך פאָרגעקומען אַן ענדערונג אין די הויפּט־בעאַמטע. ל. גאָלדמאַן, איינער פון קאַנאַדע׳ס עלטעסטע ציוניסטען און סעקרעטאַר פון דער אָרגאַניזאַציע פאַר אַ לענגערער צייט. האָט רעזיגנירט פון זיין אַמט, און אויף זיין פּלאַץ איז באַשטימט געוואָרען הרב י. ל. וואָלאָטניק, וועלכער האָט ביז יעצט פאַרוואַלטעט די נאַציאָנאַל פאָנד אַפּטיילונג.

די יידיעה זעגען ל. גאָלדמאַן׳ס רעזיגנאַציע וועט זיכער באַדויערט ווערען פון אַלעמען, וועלכע ווייסען ווי ענג ל. גאָלדמאַן׳ס נאָמען איז פאַרבונדען מיט׳ן ערפאָלג פון׳ס קאַנאַדער ציוניזם.

הרב וואָלאָטניק איז שוין ניט קיין פנים חדשות אין קאַנאַדע. פאַר די עלטערע יאָהר וואָס ער געפינט זיך צווישען אונז, האָט ער זיך באַ־ליעבט געמאַכט אויבער׳ן גאַנצען לאַנד, און איבערגעמענדיג זיין ניעוס אַמט, האָט ער כענג בעלעגענהייט פאַר אויסברייטען אין פאַרטיעפען די ציוניסטישע אַרבייט איבער׳ן לאַנד.

זאָל זיין נייע טעטיגקייט געקרוינט ווערען מיט ערפאָלג.

די באַנוצט זיך דערווייל מיט דער געלעגענהייט

אויף וויפיעל עס עקזיסטירט אויף דער זייט ים א שפּראַכען־קאַמף צווישען אידען, איז עס בלויז אַ טעאָרעטישער קאַמף אָהן שום פּראַקטיש שעד באַדייטונג. נאָכמער, אַלץ גרעסערע און גרעסערע שיכטען קומען שוין צו דער איבערצייגונג, אַז ניט אידיש און ניט העברייאיש זענען זיך שונאים, נאָר אַז זיי האָבען נאָר אַ געמיינשאַפטליכען שונא, וואָס גראַבט אונטער די עקזיסטענץ פון ביידע — ענגליש. נאָנען אַנדערש איז אָבער די לאַגע אין פּוילען, וואו דער קאַמף איז ניט נאָר אַקטועל, נאָר באַ־ריהרט אויך די בלוטיגסטע אידישע אינטערעסען, הויפּטזעכליך די ער־ציהונג פון די אידישע קינדער.

די פּוילישע אידען זענען ביז דער לעצטער צייט געצוואונגען אויס־צוהאַלטען די אידישע שולען אויף אייגענעם חשבון. פון דער רעגיערונגס־קאַסע באַקומען זיי נאָר ניט. האָט מען דאָך אָבער געקענט האָפען, אַז יעצט זאָלן עס בלאָזען נייע זוינטען אין פּוילען, וועט זיך די לאַגע ענדערען צום בעסערען. איז יעצט אויך די דאָזיגע אילוזיע צושטערט געוואָרען, אַזוי געפינען מיר אין דער „וואַרשעווער „פאָלקס צייטונג" פאָלגענדע מיטטיילונג:

„אונזער מיטאַרבייטער האָט די טעג געהאַט אַ לענגערען שמועס מיט אַ הויכען בעאַמטען אין בילדונגס־מיניסטעריום וועגען די אויס־זיכטען אַז לאַגע פון דער אידישער שול. אין צוזאַמענהאַנג מיט דער נייגשאַפענער לאַגע, ווערט, פאַרשטעהט זיך, אַקטועלער די פאָדע־רונג פון אויסהאַלטען אויפ׳ן חשבון פון דע רעגיערונג די אידישע שולען. פון דעם שמועס איז קלאָר געוואָרען, אַז וועגען רעאַליזירען די הויפּט־פאָדערונג אַז אַלע מלוכה־שולען פאַר אידישע קינדער זאָ־לען איבערגעפירט ווערען אין דער אידישער אונטערריכט־שפּראַך איז לעת עתה נישטאָ וואָס צו רעדען. אין די רעגיערונגס־קרייזען האַלט׳מען דאָס פאַר זעהר אַ קאָמפּליצירטען ענין, בפרט ביים טעכניי־שען דור־פיהרען. דערצו נאָך האַלט דאָס מיניסטעריום פאַר אַ שטאַרקען „באַווייז" די צוויי־שפּראַכיגע פאָדערונג. „מען וועט קיינ־מאָל נישט קענען נאַראַנטירען די עקזיסטענץ פון אַ שול. פּלוצים וועט זיך פאַרשטאַרקען דער ציוניסטישער איינפלוס, וועלען די על־טערען פאָדערען איבערפירהרן די שול אויף העברייאיש, אָדער פאַר־הערט, צוליעב שטאַרקע אידיישיסטישע איינפלוסען וועט מען וועלען העברייאישע שולען אידישווירען". דאָס שאַפט אַ שענדיגע נישט זיכערע לאַגע. דער טראַקטאַט, האָט געזאָגט דער בעאַמטער, זאָגט, אַז מען דאַרף יעדער מינדעהייט געבען אַ שול, „אין איהר אייגענער שפּראַך", אָבער בשום אופן נישט „שפּראַכען".

אויב כיי אונז קען מען דעם גאַנצען שפּראַכען־קאַמף פאַרבייגעהן, כרענגט עס אָבער גאַנץ טרויעריגע רעזולטאַטען אין פּוילען, אין די צו־טיילונג צווישען אידען דיינען דערווייל אַלס אַרגומענט פאַר דער פּוילי־שער רעגיערונג אין גאַנצען צו באַפרייען זיך פון דעם ענין, אַז פון שטיצען די אידישע שולען, און אַז פון שטיצען די העברייאישע שולען.

ווען די גיאַנקעס קריגען זיך בלייבט דערווייל דאָס קינד אָהן אַ נאָז!

אטאמאן אסקילקא, דער בלוטיגער העלד פון אוקראַינא

פון ב. סמאָליאַר

דאָס אוקראַינישע פאָלק האָט, אונ׳ מער רעם רוסישען צאַר, ניט נעהאַט קיין אינטעליגענץ. זי האָט ניט געקענט אַזאַ זאַך האָבען, ווייל די אוקראַינישע שפּראַך איז אָפיציעל געווען פאַרבאָטען און קיין אוקראַינישע קינדער שולען זענען ניט געווען ערלייבט.

עס איז געווען אין די אינטערעסען פון צאַרישען רעזשים אַז דער אוקראַינ׳ שער פּויער זאָל בלייבען אַ פּויער און מעהר גאָרניט. נו האָט מען איהם דער־פיהרט דערצו, אַז ווייטער פון דעם ביסעל בראַנ־פען וואָס ער פלעגט פון דעם שטאַרטישען יאָריד פון צייט צו צייט ברענגען, האָט ער ניט געזעהען.

אַ פאָלק מיט אָבער צווישען זיך האָ־בען מענשען וואָס שטעהען העבער ווי דער דורכשניטליכער מענש פון אַ גאַנץ יאָהר, האָבען דער דאָרפס־שרייבער, דער קליינער פּאָפּס־טשיגאָוניק, און דער דאָרפס לעהרער פאַרנעשטעלט מיט זיך דאָס ביסעל אוקראַינישע אינטעליגענץ מיט וועמען צו נעהן צום טיש פאַר מלוכה אַרבייט.

און עס האָט זיך אָנגעהויבען אַ שטיינגנס־פעריאָד פאַר יענע אַלע אַר־קראַינער וואָס האָבען געקענט בלויז אַפילו אַ ביסעל לייענען און שרייבען. זיין שרייב טיש, דער פאָלק לערער איז אַוועק פון זיין פאָלק שוהל. מלוכה לייט יענען זיי געוואָרען. די יונגע אַר־קראַינישע רעגיערונג האָט זיך אין זיי נעגריטיגט מעהר אין קיעוו, ווי אין דעם דאָרף, אָדער אין דעם קליינעם שטעדל־טעל.

אָט אין דעם דאָזיגען פעריאָד האָט אסקילקא אָנגעהויבען זיין קאַריערע. פון אַ קליינעם פאָלקס לעהרער איז ער מיט אַמאָל אויסגעוואָרען אין אַ פּערזאָן פון נאַציאָנאַלער ווייכטיגקייט. ער איז ניט געווען דער איינציגער. אוקראַינאַ האָט זיך דאַן קודם כל גענומען אוקראַיניזי־רען. יענע וואָס האָבען באַמאַל געקענט העלפען אין דעם אוקראַיניזירונג פראָ־צעס פון לאַנד זיינען געווען די פאָלקס־לעהרער אין די דאָרפס שרייבער. זיי האָ־בען געקענט די אוקראַינישע שפּראַך און זיינען דערפאַר געווען אין יענעם מאָ־מענט די נויטיגסטע עלעמענטען אין לאַנד. אסקילקא איז אָבער געווען מעהר אַגרעסיווער ווי אַנדערע פון זיינע חברים די פאָלקס לעהרער, נו איז איהם געלונגען פּאַליטיש זיך דורכשטופּען פריהער אַהין ווי אַנדערע זיינען געקומען שפּעטער.

אין יענער צייט, אין די עהשטע נאָל־דענע טעג פון דער רוסישער רעוואָלוציע ווען אוקראַינאַ האָט געקראָגען איהר אומאָפּהענגיגקייט, האָט נאָך קיינער ניט געקענט פאַראויסזעהן אַז דער קאַמף פאַר דער דאָזיגער אומאָפּהענגיגקייט פון אַר־קראַינאַ וועט זיך ענדיגען מיט שווידער־ליכע שחיטות אויף אידען. עס איז גע־ווען אַ צייט פון בלויזער באַגייסטערונג. די אידען, בלייך מיט די אוקראַינער, זע־נען געווען באַגייסטערט דערפון וואָס דאָס אוקראַינישע פאָלק האָט געקראָגען נאַ־ציאָנאַלע פרייהייט.

ווען די אוקראַינישע פיהרער, ניט האָבענדיג קיין נענוג איינענע אינטעלי־גענטע קרעפטען אויף איינצושטעלען און פיהרען די באַנייטע אוקראַינע, האָבען זיך דערפאַר געווענדעט נאָך אויזלבע צו די אידען, איז דאַן גאָר קיין פראַגע ניט גע־ווען אַז די אידישע אינטעליגענץ דאַרף קומען צו הילף די אוקראַינער. אידען דער טאַן געבער פון דער עקסטרעם שאַ־לוכה אפיסעס, און האָבען אין די ערשט־טע האַנגיגמאַנאַטען געהאָלפען דער אַר־קראַינישער רעגיערונג זיך איינצואָרדענען אויפ׳ן בעסטען אופן. דאָס איז געווען ניט בלויז קיין פראַגע פון העלפען נאָר אַ געפיהל ווי פון איינעם וואָס טוט עפּעס פאַר זיין איינענער מישפּחה, די אוקראַי־נער זענען אונטער דעם צאַר געווען אונ־טערדריקט מיט ווייניגער ווי די אידען. די באַפרייאונג פון די אידען, האָט אין די ערשטע מאָנאַטען פון דער רוסישער רעוואָלוציע געשאַפען ברידערליכע פערדיס צווישען די אידען און די אוקראַינער.

אָבער ניט לאַנג האָבען זיך די דאָ־זיגע האַנגיגמאַנאַטען פון בריהערליכען צור־אַמענלעבען געצייגט. פריהער די דיי־טשע אַקופּאַציע וואָס האָט נאַכגעפאָלגט דער רוסישער רעוואָלוציע, דערנאָך די עפּאָכע פון העטמאַן סקאָראָפּאַדסקי, און צום לעצטען די מלחמה צווישען די אַמעריקאַנער עקספּעדיציע פון אַרכעאַלאַנגען מאַכט איצט אפּגראַ־בזנגען אין מצפה, זאָאַ מען אַ טייל אידען אין ירמיה׳ן הנביא האָבען דאַרטען באַהאַלטען זייערע רייכטימער אין פיעלע הייליגע ספרים.

פון י. מאַלין

מצפה איז אַזוי ארום פאַרבלויבן די הויפּט שטאַדט פון ארץ ישראל. ארום זיין אין פערציג יאָהר. מצפה איז אַן אַלטע אַלטע שטאַדט, וועלכע אַזוי אַמאָל געווען זעהר שטאַרק באַפעסטיגט און נאָך עד היום קען מען דאָרט זעהן שפּורען פון די דאָרטיגע פעסטונגען. עס לענט זיך אויף אויפ׳ן שכל, אַז אַ טייל פון דעם פאָלק ישראל, איך מיין דער בעסערער און עהר־ליכער עלעמענט, האָט זיכער אייגנע־שטימט מיט די ווערטער פון די נביאים און האָט דעריבער פאַראויסגעזעהען דאָס פאַלען פון ירושלים. אָט זי עהרליכע אי־דען האָבען בלי סאָף באַהאַלטען פיעלע ווערטפולע זאַכען בין בית המקדש, ווי אויף פון זייערע אייגענע רייכטימער ער־גיץ אין אַ זיכערען פּלאַץ, כדי ווען דאָס די הייליגע שריפטען, וואָס האָבען זיך געפונען אין בית המקדש, ווי אויך די גאַנ־צע בוכליאָטעק, וואָס האָט אַמאָל געהערט צו שלמה המלך. די סברא איז דאָך מתחיב, אַז אַזוי האָט געדאַרפט זיין. לויט דער נביאות פון ירמיהו האָט דער גלות כבל געדאַרפט אָנהאַלטען זיבעציג יאָהר ניט קיין איבעריג גרויסע צייט און אַ סך יונגע לייט האָבען אודאי נערעבענט. צו דערלעבען די גאולה און זיך צוריקקעהרען אין ארץ ישראל. איך מיין דאָ יענע, וואָס האָבען געגלויבט אין דעם נביא׳ס ווער־טער און האָבען ערוואַרט דאָס אומגליק, אָט זיי האָבען געוויס געהאַט גוטע אור־זאַכען צו באַהאַלטען זייערע פאַרמענענס־ברי זיי זאָלען זיך מיט דעם קענען באַנור־צען, ווען זיי וועלען קומען צוריק אַהיים. פון ירמיהו הנביא איז דאָך אָפּגערעדט, אַז ער האָט געגלויבט אין שיבת ציון און האָט דאַריבער פון דעם לאַנד. אַזוי ווי ירמיהו האָט נאָר געקענט, אום דער שונא זאָל זיי ניט פאַרשלעפּען אָרעט־פאַרשוועכען.

אויף דער דאָזיגער שטאַרט מצפה, וואָס האָט איצט שוין לאַנג פאַהלאָרען איהר אַמאָליגען גרויסע האָפנונגען און גע־פינען אַ סך מערקווירדיגע חפצים פון דערוועהען.

דער נביא און האָט איהם געהייסען באַ־האַלטען מיט רעספּעקט, האָט דאָס אָבער אַלץ ניט פאַרלייכטערט זיין שווערען גע־מיטה און בין דער סוף האָט זיך אויף איהם ניט דערבאַרעמט און איהם צוגע־נומען צו זיך, האָט ער אַלץ ניט געהאָט קיין מנוחה.

ווי באַוואוסט, האָט נבוכדנצר אי־ברענעלאָזען אַ גרויסע צאָהל אידען אין ארץ ישראל, אָבער אַזוי ווי ירושלים איז חרוב געוואָרען אין גאַנצען, דער בית־המקדש, דער פּראַכטפאָלסטער בנין, וואָס האָט זיך אין יענער צייט געפונען אויף דער וועלט איז געלעגען אין רואי־נען, האָט נבוכדנצר, באַפוילען, אַז די שטאַדט מצפה זאָל דערווייל ווערען די הויפּט שטאַדט פון ארץ ישראל און דאָר־טען זאָלען זיך געפינען די באַאַמטע, וואָס האָבען אַזוי ווי ירמיהו הנביא איז שוין דאַן געווען אַלט און זיין האַרץ איז געווען פאַרביטערט פון זיין פאָלק׳ס אומגליק, האָט איהם שוין ניט געקומערט, וואָס דאָס פאָלק פיהלט וועגען איהם, און ער האָט זיך אין גאַנצען אָפּגע־געבען מיט באַוויינען דעם אומגליק, דעם בראָך פון זיין פאָלק.

דורות לאַנג אונטער אַ שווערען יאָך פון דער צאַרישער סיסטעמע האָט זיך באַ־פרייט און אָפּגעאַטעמט מיט דער פולער ברוסט. ניט בלויז איז אוקראַינאַ פריי געוואָרען, נאָר זי איז אויך ערקלערט געוואָרען אַלס זעלבסטשטענדיגע מלוכה. אַ מלוכה מיט האָבען איהר, אייגענעם מלוכה אפּאַראַט. זי מוז האָבען איהרע אייגענע מלוכה־לייט. זי מוז האָבען פּער־זאָנען וואָס זאָלען קאָנען פאַרוואַלטען די רעגיערונגס אינסטיטוציעס.

דאָ האָט זיך אַרויסגעוויזען די קול־טורעלע אונטערשטעליגקייט אין דעם אור־קראַינישען פאָלק אַלס אַזעלכעס. די רע־זולטאַטען פון דער צאַרישער אונטערדרי־קונג אין כאַצונג צו דער קולטורעלער ענט־וויקלונג פון אוקראַינישען פּויער האָבען זיך דאָך אַמשטאַרקסטען געלאָזט פיהר־לען. די איינצעלנע פיהרער פון די אַר־קראַינער, די געצעהלטע יחידים, האָבען זיך אַרומגעקוקט אַז זיי האָבען ניט קיין אינטעליגענץ מיט וועמען צו נעהן צום טיש פאַר מלוכה אַרבייט.

און עס האָט זיך אָנגעהויבען אַ שטיינגנס־פעריאָד פאַר יענע אַלע אַר־קראַינער וואָס האָבען געקענט בלויז אַפילו אַ ביסעל לייענען און שרייבען. זיין שרייב טיש, דער פאָלקס לעהרער איז אַוועק פון זיין פאָלקס שוהל. מלוכה לייט יענען זיי געוואָרען. די יונגע אַר־קראַינישע רעגיערונג האָט זיך אין זיי נעגריטיגט מעהר אין קיעוו, ווי אין דעם דאָרף, אָדער אין דעם קליינעם שטעדל־טעל.

אָט אין דעם דאָזיגען פעריאָד האָט אסקילקא אָנגעהויבען זיין קאַריערע. פון אַ קליינעם פאָלקס לעהרער איז ער מיט אַמאָל אויסגעוואָרען אין אַ פּערזאָן פון נאַציאָנאַלער ווייכטיגקייט. ער איז ניט געווען דער איינציגער. אוקראַינאַ האָט זיך דאַן קודם כל גענומען אוקראַיניזי־רען. יענע וואָס האָבען באַמאַל געקענט העלפען אין דעם אוקראַיניזירונג פּראָ־צעס פון לאַנד זיינען געווען די פאָלקס־לעהרער אין די דאָרפס שרייבער. זיי האָ־בען געקענט די אוקראַינישע שפּראַך און זיינען דערפאַר געווען אין יענעם מאָ־מענט די נויטיגסטע עלעמענטען אין לאַנד. אסקילקא איז אָבער געווען מעהר אַגרעסיווער ווי אַנדערע פון זיינע חברים די פאָלקס לעהרער, נו איז איהם געלונגען פּאַליטיש זיך דורכשטופּען פריהער אַהין ווי אַנדערע זיינען געקומען שפּעטער.

אין יענער צייט, אין די עהשטע נאָל־דענע טעג פון דער רוסישער רעוואָלוציע ווען אוקראַינאַ האָט געקראָגען איהר אומאָפּהענגיגקייט, האָט נאָך קיינער ניט געקענט פאַראויסזעהן אַז דער קאַמף פאַר דער דאָזיגער אומאָפּהענגיגקייט פון אַר־קראַינאַ וועט זיך ענדיגען מיט שווידער־ליכע שחיטות אויף אידען. עס איז גע־ווען אַ צייט פון בלויזער באַגייסטערונג. די אידען, בלייך מיט די אוקראַינער, האָבען געקענט אין דער פולער שיין. אין דער צייט ווען צווישען די אוקראַינער האָט נעהערשט איינינקייט, האָט מען אסקילק׳ן דערעקטער און פער־זענליכער שולד אין די דאָזיגע פּאָגראָמען.

אסקילקא האָט ניט פאַרמאָגט אַזאַ בריייטען בליק אויף זאַכען ווי פעטלורא. ער איז ניט געווען קיין וועלט מענש. דער־איינדרוק וואָס די אידישע פּאָגראָמען וועלען מאַכען אין אויסלאַנד האָט איהם ניט צעהנטפערט. ער האָט מאַכען אין אויסלאַנד אַ ענטפערונג.

אסקילקא האָט אויסגעלייכען דעם עסקטרעם רעכטען וועג און האָט זיך אויף איהם געלאָזט. ער איז געוואָרען דער טאַן געבער פון דער עקסטרעם שאַ־לוכה אפיסעס, און האָבען אין די ערש־טע האַנגיגמאַנאַטען געהאָלפען דער אַר־קראַינישער רעגיערונג זיך איינצואָרדענען אויפ׳ן בעסטען אופן. דאָס איז געווען ניט בלויז קיין פראַגע פון העלפען נאָר אַ געפיהל ווי פון איינעם וואָס טוט עפּעס פאַר זיין איינענער מישפּחה, די אוקראַי־נער זענען אונטער דעם צאַר געווען אונ־טערדריקט מיט ווייניגער ווי די אידען. צען ניט בלויז פאַר די מעהר ליבערעלע אוקראַינער נאָר אַפילו פאַר פעטלורא׳ן אַליין.

די באַריהמטע „באַהן־וואַנגענס" אין וועלכע מענשען פעלענען געפיינגט ווערען ביז צום טויט זענען געווען איינע פון די ערשטע „אינסטיטוציעס" וואָס אסקילק׳ן האָט איינגעפיהרט פאַר זיינע פּאָלי־טישע גענער, ווען ער איז געקומען צו דער מאַכט. עס האָט ניט אויסגעמאַכט אויב די דאָזיגע גענער זיינען אַפילו גע־ווען אוקראַינער. אסקילקא האָט קיין עפּאָכע פון העטמאַן סקאָראָפּאַדסקי, און צום לעצטען די מלחמה צווישען די אַמאָליגער אידישער גרויסער מאַכט איצט אפּגראַ־טע צייט מאַכט דאָרטען, אויסגעבונען דער פּראָפעסאָר ווילעם אין צייט ווען אַ טייל אידען אין רוסלאַנד האָבען אַנטדעקט אַז אַלע אַמטלעכע אַרכיוון פון דער אַמאָליגער אידישער מאַכט זיינען אַרויסגענומען אין אַ גאַנצען אָפּגעהיטן אָרט, אַז